

TÁLIM-TÁRBIYA MEKEMELERI XIZMETKERLERI QARIM-QATNAS KOMPETENTLIGINDE PEDAGOGIKALIQ ETIKANIŇ TUTQAN ORNI

Orazbaeva Gózzal Usnaddin qızı

NMPI Pedagogika kafedrası kobinent başlıgı.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.13371692>

Annotaciya. Maqalada tálim-tárbiya mekemeleri xizmetkerleri arasında ámelge asırilatugın qarım-qatnaslarda júzege keletugın pedagogikalıq etikanıń áhmiyeti, basqa kásiplik etikalaran ózgeshelikleri hám qarım qatnaslarğa qoyilatugın pedagogikalıq talaplar keń sóz etilgen.

Gilt sózler: Pedagog xizmetkerler tálim, tárbiya mekemeleri, kompetentlik, etika, pedagogikalıq etika, qarım-qatnas, mektep, milliy tárbiya, úlgi.

THE ROLE OF PEDAGOGICAL ETHICS IN COMMUNICATION COMPETENCE OF EMPLOYEES OF EDUCATIONAL ORGANIZATIONS

Abstract. The article describes the importance of pedagogical ethics, its difference from other professional ethics, and the pedagogical requirements for communication between employees of educational organizations.

Key words: Pedagogical education, educational organizations, competency, ethics, pedagogical ethics, communication, school, national education, example.

РОЛЬ ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ ЭТИКИ В КОММУНИКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ СОТРУДНИКОВ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ.

Аннотация. В статье раскрывается значение педагогической этики, ее отличие от других профессиональных этик, а также педагогические требования к общению между работниками образовательных организаций.

Ключевые слова: Педагогическое образование, образовательные организации, компетентность, этика, педагогическая этика, общение, школа, национальное образование, пример.

Etika bilimnin en negizgi mashkalalarinin biri-jeke maqset penen ulıwma maqsettin óz-ara qatnasin ornatiw bolıp esaplanadı. Usilardıń óz-ara baylanısı jeke adamnıń sanasında onin is ha`reketinde morallıq sezim ar-uyat óz minetti tuwralı sezimler tuwǵızadı, jámiyette balalardı tárbiyalaw protsessinde jeke maqset penen ulıwma jámiyetlik maqsettiń birligin kórsetip otiriw Pedagogikalıq xizmetke qoyilatugin tiykargi talaplardin biri sanaladı. Sonliqtan Pedagogikalıq etika bul maseleni óz ishine aladı. Pedagogikalıq etika pedagogğa kasiplik ádeplilik tuwralı túsiniw, bilim beriwdi gózleydi. Usıǵan qaray mekteptegi sheshiwshi tulǵa Pedagogdıń morallıq tayarligi menen madeniyati házirgi kúnde qanday boliwi kerekligin anıqlaw, oni mazmuni menen ózinsheliklerin tańlaw Pedagogikalıq etikanin en tiykargi uyrenetugin maselelerinin biri. Miynet turlerine boliniwine baylanisli ha`r qiyli kasipler sani kobeyedi Solay etip belgili bir tarawday nátiyjeli miynet etiw ushin usi kasip wakili óz kasibin toliq ha`m teren uyreniwi kerek. Usinin menen ol kásiplik moral rejeleri menen de toliq tanis boliwi zárúr. Óytkeni hár qanday kasiptin xaliqti tárbiyalawda tikkeley yamasa janapay qatnasi bar ekenligi dawsiz. Bul qag`iydanin asirese pedagogikalıq kasipke qatnasi zor.

Ulwma kasiplik etika adamlardin kasibine, olardin jámiyetegi ornina, xizmet ózgesheligine, sotsialliq ayirmashiliqlarina, osken jane ómir suretugin ortaliginin ózgesheligine karay qaliplesedi. Etika- grekshe etos-quliy, ádep, urip degen maniste anlatadi. Kásiplik etika ishinde Pedagogikalik etika ayriqsha orin tutadi. Pedagog kadrlar shin mánisinde bilim hám tárbiya beriwshiler gana emes, olar usinin menen bir qatarda xaliq arasinda ha`r-qiyli ugit-nasiyat islerin alip bariwshilar bolip esaplanadi. Usi jwapkershilikli ha`m maqtanishli xizmetti alip bariwda pedagog xizmetlerdin aldinda úlken waziypalar tur. Olardin bilimi, Oqitiw ha`m ta`rbiyalaw adisleri, jeke basinin ruxiy hám Moralliq tulgasi bolajak a`wladinin ha`r tarepleme rawajlaniwina tikkeley tasir jasadidi. Bul jerde mug`allimlerden minez -kulki mine tartibinin, oqiwshilar menen jurtsiliqqa tiygizetugin ta`rbiyalik paydasi zor ekenligin xasla umitpawimiz kerek.

Mektep ha`r bir adamnin jasadip turgan ortaligin tereń úyreniwini qáleydi. Al mektepte negizgi tulga – mug`allim. Olardıń bilimine, pedagogikalik sheberligine, jumisqa degen suyispenshiligine baylanisli biziń bolajaq jaslarimizdıń bilimge degen, miynetke degen kabileti, ruxiy qásiyetleri jetilisedi. Olay bolsa mekteptin negizgi maqseti balalarga bilim beriw menen bir qatar olardin dun`yaga degen kóz-qarasın, ha`zir da`wirde elimizde júz berip atirgan ha`r qiyli ózgerislerge qatnasın, adamgershilikli kásiyetlerin qaliplestiriw ha`m solay etip korshagan org`taliqti teren uyreniwge jagday jasaw bolip tabiladi. Basqasha aytqanda mektepte sanawlı teren` bilimli, fizikalik ha`m aqıl miynetine bir dey qabiletti saw-salamat áwladti jámiyet ha`m ilim talabına say adamlar etip ta`rbiyalap jetilistirip shig`aradi.

Pedagogdın jámiyet aldında usi ardakli miynet kundelikli oqiw-ta`rbiya jumisinde, jámiyetlik xizmet atkariw barısında, ulgili shanaraq, jarasiqli turmis kuriw jolında júzege asadi.

Pedagogikalik etikanin basli ózgeshelikerinin biri Pedagogjas ospirimlerge Moralliq ta`rbiya beriw protsessinde tek belgili moralliq qagiydalardi qaytalaw arqali menen emes, al putkil oqiw ta`rbiya isin adamgershilikke ta`rbiyalaw isi menen ushrastira biliwi kerek. Bul protsesti iske asiriw ushin mugalimnin ózi printsipial ha`m kasiplik tayarlangan, jwapkershilikti seze bilgen boliwi kerek. Ustazlardin bilimliliği-jaslardin moralliq qásiyetlerin ózinen-ózi qaliplestire almaydi.

Adam bilimli boliwi múmkin, biraq minez qulqı adamgershilikli qásiyeti gey waqıtta onıń bilimine qayshi keliwi itimal. Ómirde geybir bilimli adamlar arasinda moral`din normalari menen printsiplerine kayshi keletugin, sózi menen isi arasinda alshaqlıq bar adamlar gezlesip otıradı. Onin sebebi, alğan bilimi adamnin jan dun`yasına, ishki sezimine aylanbağanligında. Bilimli mug`allim-sonıń menen qatar joqarg`i moralliq kásiyetlerdin iyesi bolmasa ta`rbiya isine zıyanin tiygizedi.

Sonliqtan pedagogikalik kollektivte etikalik teoriyalik maselelerin unamli talap turiwdi turaqli dasturge aylandirip otiriw shart. Pedagogikalik etikanin- ózgesheligi Pedagogjas a`wladka belgili bir tarawda bilim beriw menen qatar ózinin is ha`reketi, dun`yaga kóz karasi, adamgershiligi hám gumanistik qásiyetleri arqali olardi biyik Moralliq ruwxta ta`rbiyalawi tiyis.

Pedagogetikasinin__– tađi bir ózgeshiligi shakirtlerine suyispenshiligi “Balalardi suymeitugin adamlar Pedagogboliwi múmkin emes”. Makorenko A.S.(kaz.Mektebi 1969 j).

Mug`allimshilik kasip qanday da`wirde bolmasin balalardi suyiwdi basli talap etip qoyadi.

Birak balalarga degen suyispenshilik karapayim sezim emes. Pedagogha`r bir oqiwshınıńqabiletin tusine biliwi yağniy olardıń ruwxıy rawajlanıwdın anagurlim tiyimli usılların tabıwga bagdarlanıw kerek. Sonliqtan Pedagogbalalardi miynetkesh boliwga alga qoygan

maqsetin qanday etkendede orinlawga ha'reket etiw ta'rbiyalaw kerek. Albette oqıwshıǵa qoyilatugin talap kuri basqariw emes, qorqıtıw, jekiriniw turinde bolmay, al barliq waqıtta aqılǵa siyimli, sinshil, adil qarim-qatnas tiykarında boliwi kerek. Bul talap orinlanbasa ta'rbiyalıq okıtuishiliq rawajlandiriwshiliq talap axmiyetin joǵaltadı. Oqıwshıǵa degen suyispenshilik penen katan talap bir-birin biykarga shigarmaydı, ol kerinshe olar bir birin toliqtiradı olardı adalatlı sinshil miynet suyiwsheilik ruwxta ta'rbiyalaydı. Balalar psixikasi ha'r narseni tez qabillawga biyim asirese kórkem obrazlar, adamnin oyına qatti tasir etetugin wakiyalar olarda kóp kiziktiradı.

Ayrim jagdaylarda oqıwshılar jagimli qiliqlardan góre jagimsiz qiliqlardı tez kabillaydı.

Mine sonliqtanda pedagoglarbul jagdaylarda ha'r waqıtta este tutiwlari kerek.

Pedagogikaliq etikanin qaliplesiwinde pedagogikaliq kollektiv korkemli orin tutadı.

Pedagogikaliq kollektiv balalarga ta'rbiya beriwde bir tutas jane bir adamday bolip kush jumsap ha'reket etiwleri kerek.

Morallıq minnet. Etikanin negizgi kategoriyalarinin biri. Olar adamlardıń aldında turgan minnetti tusiniwge baylanisli belgili ha'reket, tartip minez-qulıqtı qaliplestiredi. Ha'r bir adamnin sanasi ulıwma alganda jámiyetlik sana bolsada, ol adamnin okean ortaligina, alǵan ta'rbiyasına ózgesheligine karay ha'r turli boladı.

Pedagogikaliq etikanin jámiyetlik turmista atkaratuǵın xizmeti ayırıqsha. Bolajak jaslarin ha'r tarepleme rawajlangan adam bolip jetilisiwi mug'allimlerden oqıw ta'rbiya jumisin morallıq ta'rbiya isine bagdarlanıwına, olardin óz basinin, ishki sezimlerinin, morallıq qabiletinin bir tutas bolıwına baylanisli. Sonıń ushin bolajak pedagog kadrlardı tayarlawda, olarga etikadan teren bilim beriw kerek.

Pedagog kadrlardin teren bilimli ha'm ruwxiy dúnyasınıń baylıǵı bolajak áwladtı dawir talabına say etip ta'rbiyalap shıǵarıwdin birden bir kepili boladı. Ádep-ikramlılıq kategoriyaları adamzat jamietinde erte waqıtlardan beri payda bolǵan. Ádep-ikramlılıq túsinikleri jámiyetin obektiv jagdaylarına karap osip kosimshalar kosilip ha'r qiyli da'wirde ha'r turli háarakterde jana mazmun ha'm klaslıq belgi alıp kelgen. Etika kategoriyalarinin kópshiligi karama-karsi ha'rakterge iye jaqsılıq penen jamanlıq, hújdanlılıq penen hújdansızlıq h.t.b. Ha'r bir kategoriyanin ózine tan ózgesheligi bar. Ol jeke adam menen jámiyet arasındagi baylanislardin belgili bir tarepinde korinedi.

Kasiplik minnet Pedagogikaliq etikanin tiykargi kategoriyalarinin biri bolip ol Pedagogdıńkasiplik minnetinde óz jumısına dóretiwshilik qatnasta bolıwınıń zarurlıǵı, ózine qatti talapshanlıqtı, óz bilimin jetilistiriwge umtiliw pedagogikaliq sheberligin rawajlandiriw, oqıwshılar ha'm olardin ata-analarına talapshanlıq mektep turmisına aktiv qatnasıw h.t.b. di talap etedi. Pedagog oqıwshılardıń bilimin júzeki bolıp qalmawı ushin olardı qadaǵalap turıwı zárúr.

Pedagogdıń moynına tómendegi minnetler júklenedi.

Oqıtiw tarawında -Pedagog jaslardı ilim tiykarların qaysı dáwirde alǵanlıǵın tekserip, bilip uqıp hám kónlikpeler menen qurallandiriw tiyis. Onin ushin Pedagog óz ústinde tinimsiz islep óz bilimin, madeniyatin joqarilatıp bariwi kerek.

Tálim-tárbiya tarawında – Pedagog oqıwshılardı tek bilim menen qurallandiriw qoymaw dawir talabına mwapiq oqıwshılardıń jeke basin hár tarepleme rawajlandırıwı tiyis.

Jámiyetlik siyasiy tarawda - Pedagogdın mektepte sabaq beriwshi ha'm ta'rbiyalawshi emes ol jámiyetlik isker esaplanip miynetkeshler arasinda madeniy-siyasiy ta'rbiyalıq jumislardi jolkemlestiriwshi bolip tabiladi.

Jámiyetlik-pedagogikalıq - tarawda Pedagogdın moynına arasinda ata-analar menen birge islesiw jumislari alıp bariw wazıypası júklengen.

Metodikalıq tarawda – Pedagog óz bilimin, tájriybesin ayitiw ushin ózinin metodikalıq bilimin joqarilatiw ustinde islewı kerek, yagniy xalıq bilimlendiriw bólimleri, Respublika Pedagogikalıq kolektivleriniń is tájiriybelerin úyreniwı tiyis. Solay etip minnet, wazıypa jeke adamnıń jámiyetke yamasa adamlarǵa bolǵan ádep ikramlılıq minnetin bayan etedi.

Ádillik - bul xaqıyqatlıq penen tenlikten olshew tárezisi. Ádillik-teńlik jaqsılıq kategoriyalarına uqsap jámiyetlik qatnasılardıń barlıq táreplerine tiyisli.

Birak jaksılıq, jamanlıq ideyaların park etip ol adamlardıń kúndelikli praktikalıq jumislari menen janede bekkem baylanisadi. Adillik Pedagogdın ózine tan ólshemi bolip onın ádep-ikramlılıq ta'rbiya alǵanlılıǵın bildiredi. Pedagog adilliliginin ózinsheligi sodan ibarat: Is-háráketin bahalaniwi hám ogan bolǵan juwap reacsiyasi muǵallimlerde hám oqıwshılarda turli ádep-ikramlılıq jetiskenlikleriniń dárejesine iye boladı.

Ádep-ikramlılıq bahalawdın obektivligi bul kópshilik jaǵdayda Pedagoglardıǵa baylanisli.

Eger pikir durıs kelmey kalsa Pedagog shidamli alpayimlıqta tárbiyalaniwshi menen til tabisiw kerek. Pedagogdın adilligi balanin balanin bilimin bahalawda korinedi. Bizge belgili ha'mme bala birdey baxada oqiy almaydi, sebebi talant, qábilet, qizigiw, umtiliw, psixikalıq jaǵday, Pedagogikalıq tayarlıq hár qiyli boladı. Bilimdi tekseriw ha'm bahalawdın ta'rbiyalıq áhmiyeti minada oqıwshılardıń óz jetiskenlikleri menen kemshiliklerine bolǵan qatnasi, qiyinshılıqlardi jeniwinen ibarat. Bilimdi tekseriw hám bahalaw mamleketlik axmyetke iye. Ar, namis, qadir-kimbat, adam menen jámiyet ortasında qatnaslardı tartipke saladı, adamnıń minez-qulqına tasir etetugin qural bolıp esaplanadı. Ar-namis penen qadir-qimbat túsiniqleri bir-birine uqsas. Óz qadiri ar-namisin korgaytugin adamlarda izzet-xurmet, abrayǵa umtiliw júzege keledi.

Ha'r bir pedagogdı ózi isleytugin mektep abroyı, dankı ushin guresiwi tiyis. Kollektiv abiroyın ózinin jeke ar namisi dep biliwi kerek. Hújdan adam óz minez kulkin jametlik ádep ikramlılıq normalari boyınsha bahalawı ha'm baqlawı óznin is ha'reketlerin basqarip bariwi tiyis.

Hújdan jeke adimnıń a`dep-ikramlılıq jaqtan jetiskenligin kórsetiwshi ahmyetli belgilerdin biri. Hújdan kategoriyası bahalaw buyrik beriw motevlik ha'rakterge iye. Asirese Pedagogdın Hújdani pak taza boliwi tiyis. Pedagogdın jeke abroyı maseleri de úlken áhmiyetke iye. Bul masele joqari xurmet ha'm isenimde, ogan eliklewdi oqıwshılarda kóp narselerdi bilip alıwǵa jardem beredi. Jeke adamdı hár tarepleme rawajlandiriw sistemasında ádep-ikram tárbiyası basli tiykar bolıp tabiladı. Ádep-ikram printspli bul sana formalarınin biri bolıp, ol pedagogikalıq etika normalarin ha'm princpleri menen áz-ara baylanis boladı. Jas áwladtin idealiq siyasiy tayarlıǵı aldi menen mug`allimnen kelip shıǵadı. Pedagogqaysı pandi Oqitiwına karamastan ózin ideyalogiyalıq aktiv qatnasıw dep biliw kerek, yagniy hár bir oqıwshı óz ustinde turaqlı islep siyasiy bilimin jetilistirip bariwi shart.

Watandı suyiwshilik internatsionalizm grajdanlıq sezim -bular Pedagogikalıq etikanin tiykargı princpleri. Mamleketimizde házirgi dáwirde úlken ózgerisler bolmaqta. Ózbekstan óz garezsizligin algannan keyin jańalaniw, úlken pikir juritiw, siyasiy ha'm ekanomikalıq jaqtan

tuften ózgerisler jüz bermekte. Jaslardi Watandi suyiwge, xalıqlar arasindagi dosliqti bekkemlewge tayarlawimiz kerek. Watandi súyiwshilikke tárbiyalaw menen insanlardi átraptağı adamlardin turmisi menen jaqınnan tanisiwdan baslanadi. Watan súyiwshilik- bul Watanga degen muxabbat, ogan berilgenlik, onin mapi ushin xizmet etiwge tayar turiw degen sóz.

Puxaralıq-bul jeke adamnin bayligi, jetiskenlik darejesi jámiyetlik turmısqa ha'm onin rajlaniwina, sotsiallıq ortalıqqa baylanisliligi joǵaladi. Grajdanlıqti ta'rbiyalawdin tik mánisi jaslardi dunyaǵa kóz-qarasti qalıplestiriw boladi. Pedagogqaysi pandi Oqitiwina qaramay jámiyetimiz tarepinen qoyılǵan ideyalıq-siyasiy, ádep-ikramlı, aqıllı, Watan suyiwshiligi, internatsionalizm usagan tárbiya talapshan grajdanlıq kasieti menen baylanisip bariwi tiyis.

Mekteptin waziypasi úlken jastağı balalardin erisken, kolga kirgizgen ádep-ikramlılıqjarkin ideyani grajdanlıq qatnasıqlarina ornatiliwinan ibarat. Mekteplerge Watan súyiwshilik, grajdanlıq tárbiyasi sabaqta hám sabaqtan tısqari jumislarda da ámelge asiriladi.

Mekteptegi massalıq áskeriy isler, sport isleri, texnika hám basqada hár qiyli temada gurrinler, lektsiyalar, ushirasıwlar, viktorinalar jaslardin ádep-ikramlılıgına, grajdanlıq minnetine kúshli tasir etedi. Albette qásiyetlerge aldi menen Pedagogdıń ózi erisken boliwi kerek.

Jámáátshilik - bul adamlardin birlesiw sezimi, ol jámiyetlik qatnaslardin rawajlanıw barisinda qalıplese. Birlesiw ádep-ikramlılıq principleri sipatında, maqset birligi, óz erki ha'rakteri, jeke mapti kollektivlik mapke bagindiriwdan kelip shigadi. Grek filosofi Aristotel'din aytqanınday adam jamietlik maqluk, ol ortalıqtan ajralıp bole, basqa adamlar menen baylanis duzbey jamietlik qatnaslardan tısqarida jasay almaydi. A. Makarenkonin «Balanin jeke basin kollektivte, kollektiv tasirinde ta'rbiyalaw» xaqqında ideyalardi mug'allimlerde ta'rbiyalaw jumislarina ha'm jamietshil mug'allimlerde jetistiriwde úlken ahmiyetke iye. Pedagogha'm oqıwshı arasında bolatugin qatnasta pedagogikanıń áhmiyeti zor.

Pedagogikalıq takt_dep biz Pedagogdıń ta'rbiya protsesinde balalardin kewil kuyin, jan dun`yasin minez-kuliqlarin ha'm psixologi-fiziologiyalıq ózgesheliklerin tereń biliwdıń negizinde belgili bir jagdaylardin talabına sáykes qollanılatuǵın adis usıllardin kosindisine aytamiz.

Pedagogikalıq tolip bolmaganınsha Pedagogóz panin kansha teren bilgeni menen, tárbiyalıq jumista ha'r turli usıllardi bilgeni menen ózinin aldına qoygan jas áwladka hár tarepleme ta'rbiya beriw maqsetine jete almaydi. Pedagogikalıq taktin psixologiyalıq mánisi bar ekenligin aytıp ketiw orinli. Pedagogikalıq taktin qalıplesiwi jeke oqıwshılardıń basındaǵı sanalı yamasa stixiyalı túrde ómir suretugin psixologiyalıq-emotsionallıq dun`yasınin kurilisına baylanisli.

Usıgan karay jeke adam basqa adamlar menen, sonday aq jas a`wlad penen qarim-qatnas jasaganda ol ózinin jeke ómir tajriybesin adamlar arasındaǵı qatnaslardin qanday normalar arqalı júzege asatuginligin anıq korsetiwge tirisadi. Óytkeni Pedagogikalıq takt belgili bir sistemada ózine tan ózgeshe kuramalı boleklardan turadi. Solardin ishinde oqıwshılarga Pedagogikalıq tasir etiwdegi masherdi saklaw maselesi, Ustazlıq igbaldin natıyjeliligi jeke adamlardin, atap aytqanda Pedagogdıń balalardin ruwxıy dúnyasin ha'r tarepleme tusine biliwi, jas áwladlardıń unamalı qasietlerin tanıw bilip onda putkil adamgershilik minezdi qalıplestiriwge kabilettiligi bolıp tabiladi. Demek pedagogikalıq takt en baslı morallıq qásiyet, onıńsız ustazlıq etiw múmkin emes.

Pedagogikalıq taktin ulıwma negizi joqarında aytilganınday ol hár bir oqıwshının, Pedagogdınin praktikalıq xizmetinde kóp turli ha'm hár qiyli mazmunda bolıp keledi. Óytkeni ha'r bir Pedagogózine tan jekkelik, jas áwladtı tárbiyalawda qollanılatuǵın usıllari menen tasilleri bar.

Ta'ribiya protsesinin usinday quralların praktikada, turmista mugalimnin kundelikli turmisında paydalaniwi mumkin. Usinin saldarinan Pedagogdın pedagogikaliq taktin tup manisin tusinbew ozinin oqiwshılar menen qarim-qatnasin oz manisinde qollanbawi mumkin. Bizin pikirimizshe Pedagogdın oqiwshılar menen qarim-qatnasi har turli jagdaylarda har turli boliwi mumkin. Sonin ushin jagdaylarga baylanisli duris sheshim menen ortaq til tabiw duris talap koyiwi, bir soz penen aytqanda Pedagogdın oqiwshıga orinli, adil haraketleri menen tasir etip otirw kerek. Pedagog – xizmetker belgili shekten aspay oqiwshıga tasir etiw onin pedagogikaliq taktine, sezimine, moralli q kelbetine baylanisli.

Pedagogdın oz sozi menen oqiwshının diqqattin awdariwi tiyis. Pedagogbalalar menen adepli spayi qatnasta boliwi kerek. Kish peyillik-bul ozinin basinin qadir-qimbatin seziniw degen soz. Pedagogsozinde hesh qanday jekiriliw, baqirip jiberiliw, misqinlaw usagan hareketler bolmawi kerek. Ol oz sozinde ozinin sezimlerin jetkiziw ushin intonatsialardan duris paydalana biliwi tiyis. Pedagogdın sabaq tusindirgende onin dawsı aniq ha'm tiniq shigiwi kerek. Pedagogdın oqiwshılar menen qarim-qatnas jasawında onin dawisi ulken rol oynaydı. Har bir sozdin adebiy korkemligi, til bayligi korkem bolıwı tiyis. Oqiwshı jasına say etip apiwayı til menen tusindiriw ilimiy tildi kop qollana bermewi kerek.

REFERENCES

1. Mirziyoev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. T. "O'zbekiston" 2016.
2. Mirziyoev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga qoramiz. T. "O'zbekiston" 2017
3. Qosimov G. Tashkilot va tashkiliy boshqarish nazariyasi. – T.: 2006.
4. Murakov I.U., Saifnazarov I.S. Menejment asoslari. – T.: 1998.
5. Abduraxmonov Q. Personalni boshqarish. – T.: Sharq, 1998.
6. Mavlenova R. va boshqalar. Pedagogika. – T., 2001.

Internet saytlari:

7. www.tdpu.uz
8. www.pedagog.uz
9. www.Ziyonet.uz